

100 MÅN-NYHETER.

Saima n:o 19 9. V 1844

Med extralägenhet hafva vi haft nöjet mottaga följande bref från vår korrespondent i månen:

S. T. H.

Jag tviflar knappt, att era jordiska astronomer skola förvånas öfver de meddelanden, min lilla skrifvelse innehåller. I några tjug århundraden hafva vi härifrån betraktat deras forskande blickar genom deras
10 eigna kikare, och det med verkligt nöje. Isynnerhet har det varit ett ständigt och intresserande samtalsämne för våra damer, mellan hvilka små quereller uppstått, angående hvem bland dem för hvarje gång varit egentliga föremålet för lorgnetterandet. Dessutom kan ingenting vara naivare att åse än era torn, med tillhörande stjernkikare och ur gluggarne sträckta skåderör, alltsamman strykande förbi med en fart af 400 Furumarkska sjerndelar i timmen. Opartiska betraktare, som vi äro, förundrar det oss icke det minsta, att hos er pratas så mycket i vädret. Ty huru är väl vid en sådan fart annat möjligt?

Men det är sannt. – Tit. väntar härifrån nyheter för sin tidning, sedan dess korrespondent i Björneborg nu tager sig en tupplur på sina lagrar. Nå väl! I politiken är här ganska flau. Våra konstitutionsfabriker börja redan lida af trög afsättning, och våra förhoppningar på en débouché i Europa hafva fallit, i samma mon prohibitivsystemet i tullväg derstädes tilltagit. Eljest kunde Tit. göra våra fabrikanter sig högeligen förbundna genom att vid tillfälle rekommendera varan till det bästa. Tit. kunde t. ex. med bästa samvete i verlden prisa våra konstitutioners kalla anda, likaså att de, såsom ett visst sällskaps statuter, alltid förutsätta, att det rätta just finnes i de manövrer, hvilka de hvarken påbjuda eller förbjuda. Och det är klart, att härigenom allas lycka och
30 ädla frihet kraftigast befrämjas, lika säkert som samma sällskaps ändamål. I utbyte mot denna vara kunde här med stor fördel importeras goda magkonstitutioner, på hvilka vi lida verklig brist. Ingen mån menniska skulle t. ex. förmå njuta ens de Tidningar, det lilla Finland framalstrar. Era magkonstitutioner äro så mycket mer föremål för vår beundran, som i egen medicinska fakulteter och kollegier och artificiellt brunnsvatten och Gräfenbergerbad m. m.

Apropos häraf! – Litteraturen inger er säkert större deltagande än politiken. Men för att vara uppriktig (och Saimas läsare kunde eljest tro, att allt detta är narri) nödgas jag tillstå, att, om en jordinvånare
40 frågade med Holbergs Christian: »Gjoere Eders Lærde meget Böger?» – så kunde vi mänmän sanningsenligt med Trojaneren svara: »Icke Böger uden Börn.» Huru är det? Skulle väl han då kunna åter med Christian försäkra: »Saa er det kun hos os?» Tit. lærer väl mena, att Leipzigermessan ger svar på frågan? Men sanningen att säga fordra våra månnessor lika väl köpare som säljare. Å andra sidan kan Tit. ännu vädja till billigheten, att äfven de lærde, som blott äro köpare, böra göra något, tilläggande, att de i hvarje händelse tillstoppa munnen på de belackare. Jag medger; en ny Sursillshistorie skall tillbörligen veta uppskatta äfven våra månlärdes förtjenster.

Tit. känner, att månskenspoëterna längesedan tagit sin bostad på
50 jorden. När utflyttningen skett, vet ingen numera här uppe i månen. Att första kolonisten varit en spögubbe är förvisso känt. Men om han innehåft befattningen i Storkyro eller i Kaxkerta, måste öfverlemnas åt blifvande historieskrifvares forskningar.

Bifallsvärda grunder till månskenspoëternas ringa antal i månen

finnas i mängd. Den viktigaste är utan tvifvel, att månen som bekant har en oöfvinnerlig afsky för vatten – för sötvatten nemligen. Mot en förlust erbjuder dock detta många fördelar. Så t. ex. medföra våra handlande aldrig toma käril till Kuopio marknad, för att i dem afdela de fullas innehåll och verkställa påfyllningen ur närmaste brunn.

Men helsa och säg era naturforskare, att saltvatten måste finnas öfverallt, der ett menskligt öga finnes.

P. S. Brevet är till fartens påskyndande fästadt vid några skeppund månsilfver, hvilka kanske kunna komma Tit. till pass. Det skulle göra mig ondt, om det i fallet träffade Åbo Underrättelsers prenumerations-
10
anmälan och sloge bula på någon »yngre litteratörs» snillrika hufvud.

101 INRIKES.

Saima n:o 20 15. V 1844

Helsingfors Morgonblad berättar, att H-r Castrén väntas till Finland, för att under sommaren hvila ut efter utståndna mödor och bereda sig till de nya snart förestående.
20

Utan Saimas mellankomst vet läsaren, hvad eljest spörjes. Det viktiga, sedan man undantagit utnämningar och stundom redogörelser för åtskilliga sällsksaps och bolags sammanträden och revisioner, består i väderleksprat, den sista och den kommande dansen, konserten och spektaklet, der dessa sednare består. Hvem skulle väl tro, att någon på egen hand förstode konsten att afhandla dessa ämnen? Det är som vore de nyss uppfunna, både vädret, dansen och spektaklet, som skulle i dem tidens anda lefva och röras. Och huru lärorikt afhandlas de icke? Hvem kan med skäl vänta, att icke detta vatten skall fylla den klaraste luft, och munvädret omstörta atmosfären på den lugnaste dag. Prof på
30
varan finnes sp. 8.

Intet händer, och knappt nog detta. Ingen lada brinner, och inga andra illuminationer gifvas. Almanackans författare hotar till och med att snart låta månen försvinna. Många andra ställa också sina ljus under ena skäppo. Ty hvadan skulle eljest mörkret komma, som icke skapades på någon af de sex dagarne? Likväl kan man just icke kalla mörkret en nyhet.

Att man i Helsingfors ser »öppningar i hafvet» och »förbjuder» vandringar öfver isen »genom trumslag,» att Fru Sass har godheten lefva i Pultava, och åtskillige »yngre litteratörer» i Åbo – alla dessa
40
nyheter vore väl viktiga, om blott icke öppningarne grott igen, och isen smält, och frun kunnat ängra sin godhet, och – och –

102 PUBLICITETEN.

Saima n:o 20 och 21 15. och 23. V 1844

I. PUBLICITETEN.

Besynnerligt nog har detta ord »offentlighet» blifvit en uteslutande utmärkelse för Tidningspressen. Eller kanske är det – icke besynnerligt alls! – Ty vid närmare besinnande; hvilken offentlighet gifves väl i det moderna samhället utom Tidningspressen? I Österlandet finnes offentligheten utanför Sultanens port, Schachens tröskel. I den Grekiska och Romerska fornverlden bodde den på torgen. Den Europeiska heden-
50